

НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ — ОСВІЧЕНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА

*Вишневська О.М.,
д-р екон. наук, професор,
декан обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет*

Сучасні світові тенденції засвідчують потребу навчання протягом усього життя. Досвід та практичні заходи, які протягом останніх 100 років реалізовувалися скандинавськими державами доводять результативність розширення сфери знань, вмінь, навичків, які людина може або має за необхідності отримувати у різні періоди свого життя.

Глобальний світ спонукає до постійної адаптації усі системи: від великих державних та міждержавних, до особистісних, суспільних. Людина, яка розуміє процеси та явища, які її оточують, значно швидше має можливість адаптуватися до змін. Так як, немає можливості вирішити задачу, якщо немає її повного розуміння. Глобальний світ підтверджує загальну європейську тенденцію щодо навчання протягом усього життя.

Отримання компетентностей може відбуватися з огляду на потребу розширення фахових здібностей через зміну професії або бажання змінити сферу діяльності. Фахові компетентності можуть бути обумовлені потребою розвитку власної справи або поєднання основного місця роботи та хобі.

Актуальним є питання щодо розширення Soft Skills, соціальних навичок, які дозволяють особистості адаптуватися до змін у суспільстві, у колективі, у колі родини. Отримання соціальних навичок є вагомою перевагою для становлення особистості, особливо у підлітковий період.

Соціальні навички можуть отримуватися за участі відповідних фахівців, які можуть надавати індивідуальну допомогу або через відповідні центри, які можуть функціонувати для осіб різних статево-вікових груп. Очікуваний результат – є створення суспільного блага через саморозвиток особистості, захист його інформаційно-психологічної безпеки, поширення сфери неформальних та інформальних підходів набуття знань, вмінь, практичних навичок та компетенцій за інтересами та потребами.

При формуванні індивідуальних освітніх траєкторій необхідно враховувати особливості, які передбачають три основні рівні, пов'язані із фізіологією особистості, а саме: рівень осмисленого сприйняття і запам'ятовування, яке проявляється у відтворенні освітнього матеріалу; рівень застосування знань і способів діяльності за зразком або у схожій ситуації; рівень творчого застосування знань та способів у різних сферах та видах діяльності. Перший рівень – готовність та засвоєння знань, другий рівень – адаптація до змін та підходів надання освітнього матеріалу, третій рівень – осмислення, обробки освітнього матеріалу.

Реалізація освітніх можливостей може здійснюватися у наступних сферах:

- фахові здібності особистості;
- психологічна допомога та адаптація;
- спортивні інтереси;

- соціально-культурні заходи;
- волонтерські заходи, суспільні заходи;
- екологічні заходи;
- мовна підготовка;
- підвищення кваліфікації;
- набуття практичних навичок зі інтересами;
- набуття практичних навичок за потребою;
- підготовка за окремими освітніми проєктами та курсами;
- формування освітніх відео-матеріалів;
- формування освітніх відео-курсів;
- формування освітніх відео-тренінгів;
- використання формату «дискусійний клуб» за інтересами;
- проведення квестів, тематичних «круглих столів» спільно із іншими партнерами за проєктом;
- заняття в умовах виробництва, на базі соціальних, медичних установ та організацій.

Створення соціальних (соціально-освітніх) центрів доцільно проводити з огляду на територіальний поділ, найбільш результативно – на базі об'єднаних територіальних громад. Соціальні переваги реалізації проєкту можна узагальнити з урахуванням вже набутого практичного досвіду. Соціальні (соціально-освітні) центри мають широку розповсюдженість у державах світу. Прикладом широкого кола подібних центрів для літніх людей є Японія. Центри за інтересами та можливості навчання протягом усього життя є дієвою практикою більшості держав Європейського Союзу. У визначенні основних векторів співпраці з Україною Європейський Союз передбачав можливості імплементації освітніх компетенцій та розвиток можливості запровадження неформальної та інформальної освіти, підвищення інтересу та зацікавленості до участі у подібних програмах та проєктах. Координаторами подібних проєктів повинні виступати заклади освіти, які мають досвід та можливості надавати різні освітні послуги.

Саме участь у роботі подібних центрів вирішує важливе суспільне завдання — не дає людині відчувати байдужість оточення та мати можливість отримати спілкування за інтересами. Подібні центри дозволяють людині бути активним учасником суспільного життя та не втрачати або відчувати особистісну потребу. Для молоді освітні центри є можливістю отримати додаткові знання, провести час та долучитися до активного способу життя. Комунікації у освітніх центрах налаштовані на зниження рівня психологічного навантаження на особистість, підвищення її інтересу до життя та реалізації себе у фаховій та хобі-сферах.

Психологічна допомога може надаватися й додатково, за потребою. Але основа психологічної безпеки — спільні заходи різних рівнів, участь у заходах, зацікавленість, відповідальність, особистісні інтереси, прояв якостей у роботі в команді, виховання етично-моральної особистості, підвищення рівня терпимості, допомога іншим, збереження сфери існування, толерантність, ініціативність.

Подібні центри є важливою перевагою у розвитку «здорового» суспільства. Результат — суспільство, у якому кожен відчуває свою значимість та роль, забезпечення відповідних передумов до гарантування громадської (суспільної) безпеки.

Бібліографічний список

1. Проект Закону України «Про освіту дорослих». МОН пропонує для громадського обговорення проект Закону України «Про освіту дорослих» <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogo-obgovorennya-proyekt-zakonu-ukrayini-pro-osvitu-doroslih> (дата звернення 20.09.2021).

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ: фахові та психологічні особливості

*Сабатовська К.М.,
магістр освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування» за спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»,
заочна форма навчання,
Миколаївський національний аграрний університет*

Будь-яка особа здатна знайти, створити або запропонувати свій варіант рішення будь-якої задачі, що відноситься до власного навчання, інтересів, хобі, та зможе розширити індивідуальну траєкторію в усіх освітніх сферах за умови, що буде мати можливість визначати індивідуальний зміст навчання, формувати власні освітні цілі, обирати оптимальні форми та темпи навчання, застосовувати ті способи навчання, які найбільш відповідають його індивідуальним особливостям, усвідомлювати власні результати, здійснювати оцінку й корегування своєї діяльності. Визначення індивідуального змісту навчання формується з огляду на визначене коло інтересів учасників. Індивідуальна освітня траєкторія має на увазі усвідомлення необхідності саморуку, самостійної підготовки завдань, оволодіння методами прийняття рішень, формування індивідуальної системи знань й способів діяльності, співпраці на рівні територіального соціального (соціально-освітнього) центру.

Заклади вищої освіти мають широкі можливості з надання послуг неформальної та інформальної освіти, так як у структурі університету є різні освітні та наукові підрозділи, виробничі об'єкти та широкий спектр проблемних лабораторій (від спеціалізованих фахових лабораторій до психолого-педагогічної лабораторії), а також фахівців, які можуть координувати діяльність творчих колективів та спортивних секцій.

Важливою перевагою закладів вищої освіти є діяльність фахівців психолого-педагогічного напрямлення з розвитку особистості та її підтримки, за потребою. Психологічна допомога направлена на можливості з діагностики або психологічної оцінки особистості, груп осіб, колективів, умов навчання та розвитку. Психологічна допомога особистості може також включати: